

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

385.86

Hely

Idő

1924

Személy

Szerző:

Cím: *A fiakkerek alkonya*

Forrás:

Világ

Bn

1924. 7. 22.

(Köt. v. fiz.) (OI)

A fiakkerek alkonya

Az utolsó hónapok nehéz gazdasági helyzete természetesen magával hozta azt is, hogy *kosziba pesti ember már csak igazán akkor száll, amikor sehogyan sem tudja másként elintézni a dolgát.* Az autó-taxikat sürgős esetekhez hívott orvosok, bankokba igyekvő kereskedők vagy vonatról érkező idegenek veszik főként igénybe, míg konflisba azok szállanak, akiknek be kell vásárolni és így egész délelőttre, vagy délutánra van szükségük kocsira. Valaha híresek voltak a budapesti fiakkerek és az elegáns gavallérok csak ezeken a pompás lovú, vastag pneumatikus, nagyszerű kocsikon hajtottak végig a Váci uccán, vagy délután a Stefánia úton. Ma már elmúlt a „fiakker-romantika“ kora, az igaz, hogy azóta nemcsak a gavallérok, hanem a fiakkerek is erősen megkopáltak. *Manapság fiakkerbe már igazán csak véletlenül ül be budapesti ember,* akkor, ha történetesen nem talál autótaxit és nem ér rá a legközelebbi standra menni. Legszomorúbb kétségkívül a régi divatú, lomha, vasabroncsú konflisok sora, mert ilyenbe igazán nem száll be budapesti ember, úgy, hogy ezeknek a keresete jóformán egyedül a pályaudvarok forgalmából áll, miután az érkező utas nem ér rá válogatni a kocsi között, hanem beszáll abba, amelyiket legelőbb találja.

Három fuvarnál nem csinál többet egy autótaxi sem

Megkérdeztük az oktogontéri standon az egyik autótaxi sofőrjét, hogy milyen most a forgalom. A sofőr a következőket mondta:

— Idestova már három hónapja jóformán sehogyan sem megy az üzlet. Most télen nem panaszkodhattunk, volt még elég vendég és akkoriban nyolcvan-száz kilométert is megtettünk naponként, még pedig vendéggel, nem úgy, mint ma, mikor legfeljebb húsz-huszonöt kilométert teszünk meg egy nap alatt, de

nak a felét is felcsapott zászálóval, üresen. Nyolcvan kilométer tizenhárom-tizennégy fuvar jelentett naponta, míg a mostani húsz kilométer legfeljebb ha három utast jelent. Például innen az oktogontéri strandról, amely pedig egyike a legforgalmasabb autótaxi-állomásoknak, déli tizenkét óra óta összesen négy kocsi ment el, pedig most már félhetet mutat az óra. *Magamnak reggel hét óra óta mostanig összesen két fuvarom volt és csak tizenkétezer korona borraivalót kaptam a két vendégtől.* Fél óra előtt vásároltam belőle egy darab oldalast és egy zöld paprikát, amit aztán ebéd helyett fogyasztottam el, így egész napi borraivalómból bizony csak egy nagyon-nagyon sovány ebédpótlékra tellett.

— Máskor a nyári szezon jobb volt még a télénél is, hiszen ilyenkor ült be a pesti ember legkönnyebben autótaxiba, hogy fölmenjen vascsorázni a Svábhegyre, vagy a Margitszigetre, azután meg az alagi versenyekre is sok száz autótaxi bérlettel ki a löversenylátogatók. Az idén autótaxit jóformán kizárólag csak egészen rövid utakra vesznek igénybe. Az úgynevezett sétakocsizás teljesen megszűnt és javarészt kereskedők ülnek be autótaxiba, akiknek sürgős, hogy valamelyik bankba pénztárzárás előtt érkezzenek meg. A tőzsdéi konjunktúra úgy látszik, egészen meghalt és azóta senkinek sincs pénze Pesten. Akiiknek talán még akad pénzük — a régi gazdagok — azoknak meg nincs szükségük autótaxira, mert hiszen azoknak telik saját autó tartására.

— *Borraivalót ma már alig kapunk a vendégektől és örülünk, ha egy nap alatt 25—30.000 koronát sikerül összeszednünk, de az ilyen nap bizony ma már nagyon ritka.* A télen egész rövid utak után is 20—30.000 korona borraivalót adtak a tőzsdések, de aki ma autótaxiba száll,

nagyon megszámlolja a garast és két-háromezer koronánál több borraivalót nem igen ad a sofőrnek. A legszokásosabb az, hogy a viteldíjat valami kerek számra kiegészítik, mint például amikor 68.000 koronát mutat a taxi, akkor 70.000-et adnak. Nem jobbak e tekintetben még a külföldiek sem, akiket a pályaudvarokról hozunk, mert ezek hozzá vannak szokva ahhoz, hogy náluk a sofört jól megfizeti a társaság, míg mindlunk heti 130.000 koronás fizetést ad a társaság egész napi nehéz munkáért. Ilyen körülmények között természetesen mi is erősen megérezzük a nagy pangást, hiszen jóformán egészen a borraivalókra vagyunk szorulva.

Rosszul megy a kis autótaxioknak is

Ezután az Operaház előtti standon egy két-személyes, úgynevezett „kis autótaxi“ sofőrjével beszélgettünk:

— Nem tudom, hova lett a vendég Budapesten, úgy látszik, a levegőben járnak, mert hiszen tetszik látni, hogy most is hét kis autótaxi áll itt a standon. Amikor forgalomba hozta a társaság ezeket a kis MÁG-kocsikat, jóformán egy pillanatnyi pihenőnk sem volt és a standokra bizony nem igen kerültünk, mert még útközben elfogott a vendég. *Ma ezzel szemben órák hosszat várunk hiába utasra és örülünk, ha négy-öt fuvarunk van egy egész nap alatt.* Fizetésünk nekünk sincs több, mint a nagy autók sofőrjeinek, a borraivalók pedig, ha lehet, még kisebbek, így bizony jóformán még a mindennapi kenyérrelvált sem keressük meg.

— A télen boldog-boldogtalan kis autótaxin utazott, hiszen alig került pár koronába még

az aránylag hosszú utazás is, de *ma csak olyan utakra ül be az utas, ahova konflissal nem tud eljutni,* például a Várba, a Gellérthegyre, vagy esetleg Kőbányára. Mi, autótaxisok, csodáljuk, hogy ennek dacára is újabb autótaxikat akarnak forgalomba hozni a bérkocsisok, hiszen láthatnák, hogy nem megy nekünk sem sehogyan az üzlet.

A fiakkeresek napszámra nem csinálnak fuvarot

Budapest legnagyobb szállodája a *Royal*, és az a fiakkeres, aki békében odakerült, szerencsésnek vallhatja magát, hiszen valósággal kimeríthetetlen aranybánya volt ez a közel ötszáz szobás szálloda. Ma már nemcsak fiakkerek, hanem konflisok is állanak a szálloda bejáratánál, de bizony vendége sem az egyiknek, sem a másiknak nem igen akad. Az egyik itt állomásozó fiakkeres ezeket mondta:

— Reggel félülz óta állok itt a *Royal* előtt és mostanig, esti hét óráig, egyetlen fuvarom volt, az is csak a Nyugati pályaudvarig. Ezért az útért 40.000 koronát kaptam, de ugyan mi ez, amikor egyetlen lónak a napi abrakja 100 ezer korona, amihez hozzájön még az istállóbér, a koci rendbentartása, különböző adók és végeredményben a bátyám és az én megélhetésem is. Tessék végignézni rajtam: lyukas a könyököm és szürke nadrágom térdén hatalmas kék folt van. Békében a budapesti fiakkeresek, csakúgy mint bécsi társaik, valósággal gígerlik voltak, még most úgy nézünk ki, mint a stráfszekerek kocsisai.

— *A tegnapi gyönyörű, napfényes vasárnap összesen három fuvarot csináltam,* amiért 250 ezer koronát kaptam, de ebből legalább a lovak abrakja kitélt, míg pénteken és szombaton két nap alatt egyetlen fuvarom sem volt. Könnyű az autótaxinak, az csak akkor kerül pénzbe, ha tényleg használják, de én ugyan hiába magyaráznám lovaimnak, hogy most rossz a tőzsde és nincs pénzük az embereknek, azért az csak megéhezik és meg kell etetnem. Kevés olyan fiakkeres van ma Pesten, akinek

még arra is tellene, hogy segédet tartson és ma bizony majdnem minden kocsit a gazdája hajt, de még így sem igen tud megélni. Mostanában jóformán csak az ismerős vendégeink ülnek be a kocsiba, ha találkozunk velük, de ezeknek a nagy többsége is inkább csak azt mondja, hogy nincs pénz, nincs pénz, és szépen villamosra száll, ha már nagyon messze kell mennie. Hallom, hogy az iparügyi autótaxiszámokat kér a lófogató bérkocsik tulajdonosainak rekompenzálására, de nem tudom, vajon segíteni fog-e ez, hiszen az autótaxiáknak sem megy olyan nagyon jól. Egy azonban bizonyos: *ha így folytatódik továbbra is az üzlettelenség, jövőre nem lesz többé Budapesten fiakker*, hiszen már erről a standról is, amelyik békében egyike volt a legjobboknak, egyetlen hónap alatt négy fiakkeres adta vissza a számát.

A Liszt Ferenc téri konflis-stand is egyike volt a legkeresettebbeknek békében. Ma itt is hosszú sorban állanak a konflisok egymás mögött, gumikerekűek csak úgy, mint vasabroncsosok. Megkérdeztük az egyik konflis kocsisát, aki ezeket mondta:

— Vasabroncsos konflisba budapesti utas sehogyan sem ül bele, így persze nekünk különösen rosszul megy a sorunk. Amióta különben rossz a tőzsde és nem keresnek a kereskedők, azóta minékünk sincs keresetünk és én például reggel tíz óra óta összesen két fuvar csináltam. 60.000 koronát kaptam a két útért, továbbá az egyik vendégtől 1500, a másiktól pedig 1000 korona borraivalót. Miután az egyfogató kocsik segédei nem kapnak semmi fizetést, hanem csak húszszázalékos részesedést a bevételből, így félnyolcig keresetem összesen 14.500 koronát tesz ki. Sokkal több pénzt ma már nem fogok tudni megkeresni, legfeljebb, ha 5—6000 koronát, így képzelhető, hogy milyen szomorú a helyzetünk, mert más napokon sem megy sokkal jobban. Négy öt fuvarnál többet még akkor sem csinálunk, ha esik az eső, vagy ha asúthoz megyünk ki, így bizony gazdámnak is, nekem is alig jut még száraz kenyérre is. Még szerencse, hogy a gumis kocsisoknak megadják rajtunk, vaskerekűeken a szívük és ideadják nekünk a pályaudvarokhoz kirendelést igazoló cédulájukat, hogy legalább így keressünk valamennyit, hiszen jog szerint csak havonta háromszor juthatnánk különben a pályaudvarok elé. Nem is fogom sokáig tovább folytatni ezt a mesterséget, mert nem hiszem, hogy legyen még egy olyan szakma Budapesten, ahol olyan kevés pénzt keresnének az emberék, mint a konfliskocsisok. Ma már a konflisok nyoleven százaléka gumikerekű és csinálják már a mi gumiabroncsainkat is, pedig ma 5—6 millióba kerül a négy kerékre való gumireif és így adóságra rendelte meg gazdám a két nyitott és két csukott kocsira való kerekeket. Őszre, azt hiszem, egészen el fognak tűnni a vasabroncsos konflisok és attól kezdve gumikerekűek fognak hiába lesni vendége.

(L. K.)